

РУССКИЙ ЯЗЫК В ГРУЗИИ რუსული ენა საქართველოში



Европейская хартия региональных
языков или языков меньшинств

რეგიონული ან უმცირესობათა
ენების ევროპული ქარტია

► coe.int/minlang

Языковое Руководство

ენის გზამკვლევი

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

Европейская хартия региональных языков или языков меньшинств - это конвенция Совета Европы в поддержку языков меньшинств, традиционно используемых в той или иной стране. Языковая хартия предполагает различные меры поддержки, призванные обеспечить и стимулировать использование таких языков в общественной жизни, в частности, в школах, учреждениях культуры, организациях и органах власти.

При вступлении в Совет Европы в 1999 г. Грузия обязалась ратифицировать Европейскую Хартию региональных языков или языков меньшинств. Как только грузинский власти выполнят это обязательство, и Языковая хартия вступит в силу на территории Грузии, она будет способствовать более широкому применению среди прочих и русского языка, поскольку русский входит в число традиционно используемых в Грузии языков меньшинств. Данное Языковое руководство содержит предусматриваемые европейской Языковой хартией меры стимулирования, которые Грузия намерена воплотить применительно к русскому языку.

რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტია წარმოადგენს ევროპის საბჭოს კონვენციას, რომელიც ხელს უწყობს იმ უმცირესობათა ენების დაცვას, რომლებმაც ტრადიციულად საუბრობენ ქვეყანაში. ენათა ქარტია ითვალისწინებს ხელშეწყობის სხვადასხვა ღონისძიებებს, რომლებიც შექმნილია იმის უზრუნველსაყოფად და წასახალისებლად, რომ მოხდეს ამ ენების საჯაროდ, განსაკუთრებით სკოლებში, კულტურულ ღონისძიებებში, მედიაში, კომპანიებსა და ადმინისტრაციულ ორგანოებში გამოყენება.

1999 წელს ევროპის საბჭოში გაწევრიანების დროს, საქართველომ იკისრა რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტიის რატიფიცირება. როგორც კი საქართველოს ხელისუფლება მოახდენს ქარტიის რატიფიცირებას და დოკუმენტი შევა ძალაში, იგი ხელს შეუწყობს რუსული ენის დაცვასაც, რადგან იგი წარმოადგენს უმცირესობათა იმ ერთ-ერთ ენას, რომელმაც ტრადიციულად საუბრობენ საქართველოში. მოცემული ენის გზამკვლევი მოიცავს ენების ევროპული ქარტიით გათვალისწინებულ ხელშეწყობის იმ ღონისძიებებს, რის გამოყენებასაც საქართველო აპირებს რუსულის მიმართ.

Поддержите эти меры: Регулярно используя русский язык в различных сферах жизни, Вы тем самым внесете важный вклад в поддержку и развитие русского языка как языка Грузии.

მხარი დაუჭირეთ ამ ღონისძიებებს: თუ თქვენც რეგულარულად იყენებთ რუსულ ენას სხვადასხვა სფეროში, თქვენ მნიშვნელოვან წვლილს შეიტანთ რუსულის, როგორც საქართველოს ენის, შენარჩუნებისა და განვითარების საქმეში.

ЦЕЛИ И ПРИНЦИПЫ

— В отношении русского языка – на территориях, где на нем говорят, и с учетом сложившейся с ним ситуации – Грузия осуществляет свою политику, а также законодательную и практическую деятельность, основываясь на следующих целях и принципах:

- ▶ признание русского языка как средства выражения духовных ценностей
- ▶ признание географической сферы распространения русского языка для обеспечения того, чтобы существующее или новое административное деление не создавало препятствий его развитию
- ▶ необходимость решительных действий в поддержку русского языка с целью его защиты

მიზნები და პრინციპები

— საქართველო საკუთარ პოლიტიკას, კანონმდებლობასა და პრაქტიკულ საქმიანობას რუსული ენის მიმართ იმ ტერიტორიის ფარგლებში, სადაც ეს ენა გამოიყენება და ამ ენის კონკრეტული სიტუაციის შესაბამისად, ააგებს შემდეგ მიზნებსა და პრინციპებზე დაყრდნობით:

- ▶ რუსული ენის აღიარება კულტურული სიმდიდრის გამოხატულებად
- ▶ რუსული ენის გეოგრაფიული არეალის პატივისცემა იმის უზრუნველსაყოფად, რომ არსებული ან ახალი ადმინისტრაციული დაყოფა დაბრკოლებას არ წარმოადგენდეს რუსული ენის განვითარებისათვის
- ▶ საჭიროების შემთხვევაში, რუსული ენის განვითარებისათვის გადამჭრელი მოქმედების აუცილებლობის უზრუნველყოფა, მისი დაცვის მიზნით

- ▶ поддержка и/или стимулирование использования русского языка в устной и письменной речи, общественной жизни и быту
- ▶ сохранение и развитие связей в сферах действия настоящей Хартии между использующими русский язык группами, а также установление культурных отношений с другими группами в государстве, использующими другие языки
- ▶ обеспечение надлежащих форм и средств для преподавания и изучения русского языка на всех соответствующих ступенях
- ▶ создание условий, позволяющих лицам, проживающим в районе, где используется русский язык, но не говорящим на нем, изучать его, если они того пожелают
- ▶ содействие научной деятельности и исследованиям в области русского языка в университетах и аналогичных учебных заведениях
- ▶ содействие соответствующим видам межнациональных обменов применительно к русскому языку в охватываемых настоящей Хартией сферах.
- ▶ ზეპირი და წერილობითი ფორმით, საჯაროდ და პირად ცხოვრებაში რუსული ენის გამოყენების ხელშეწყობა და/ან წახალისება
- ▶ ქართილთ გათვალისწინებულ სფეროებში რუსულ ენაზე მოლაპარაკე ჯგუფებს შორის კონტაქტების შენარჩუნება და განვითარება, აგრეთვე კულტურული ურთიერთობების დამყარება სახელმწიფოში მცხოვრებ სხვა ჯგუფებთან, რომლებიც განსხვავებულ ენებზე საუბრობენ
- ▶ განათლების სისტემის ყველა შესაბამის საფეხურზე რუსული ენის სწავლებისა და შესწავლის სათანადო ფორმებისა და საშუალებების უზრუნველყოფა
- ▶ რუსულ ენაზე არამოსაუბრე პირებისათვის ენის შესასწავლად პირობების შექმნა, თუ ისინი ცხოვრობენ იმ ტერიტორიაზე, სადაც ეს ენა გამოიყენება და აქვთ მისი შესწავლის სურვილი
- ▶ უნივერსიტეტებსა ან შესაბამის დაწესებულებებში რუსული ენის შესწავლისა და კვლევის ხელშეწყობა
- ▶ ამ ქართილთ გათვალისწინებულ სფეროებში სახელმწიფოთაშორისი გაცვლების შესაბამისი ფორმების ხელშეწყობა რუსული ენისთვის.

Грузия обязуется устранить, если нею этого еще не сделано, любые неоправданные различия, исключения, ограничения или льготы, связанные с использованием русского языка и имеющие целью сдержать либо поставить под угрозу его сохранение или развитие. Принятие специальных мер в пользу русского языка, призванных содействовать достижению равноправия между говорящими на нем лицами и остальным населением, или должным образом учитывающих его особые условия, не рассматривается в качестве деятельности, направленной на дискриминацию в отношении лиц, говорящих на более распространенных языках.

Грузия обязуется содействовать, посредством принятия надлежащих мер, взаимопониманию между всеми языковыми группами в стране и, в частности, становлению уважения, понимания и терпимости в отношении русского языка как одной из задач образования и обучения в стране, а

русский язык не является единственным языком, на котором ведется образование в Грузии. В Грузии существуют различные языковые группы, и государство обязуется обеспечивать равные возможности для всех языковых групп. В частности, государство обязуется обеспечивать доступ к образованию на родном языке для всех языковых групп. В то же время государство обязуется обеспечивать доступ к образованию на русском языке для тех, кто этого хочет. В частности, государство обязуется обеспечивать доступ к образованию на русском языке для тех, кто хочет получить образование в области, где русский язык является основным языком общения. В частности, государство обязуется обеспечивать доступ к образованию на русском языке для тех, кто хочет получить образование в области, где русский язык является основным языком общения.

саქართველო იღებს ვალდებულებას, შესაბამისი ღონისძიებებით ხელი შეუწყოს ურთიერთგაგებას ქვეყნის ყველა ლინგვისტურ ჯგუფს შორის. კერძოდ, ქვეყანაში განათლებისა და პროფესიული მომზადების სფეროში შემუშავებულ სამოქმედო მიზნებს შორის მოახდინოს რუსული ენის მიმართ პატივისცემის,

также поощрению средств массовой информации к достижению той же цели.

При определении своей политики в отношении русского языка Грузия принимает во внимание нужды и пожелания, высказываемые группой, которая им пользуется. Грузии предлагается в случае необходимости учреждать органы для консультирования властей по всем вопросам, относящимся к русскому языку.

Настоящее Языковое руководство в доступной форме знакомит с положениями Европейской хартии региональных языков или языков меньшинств (ECRML), упоминаемой в проекте Декларации парламента Грузии о ратификации Европейской хартии региональных языков или языков меньшинств, разработанном межведомственной комиссией высокого уровня по вопросам ECRML совместно с экспертами Совета Европы. Аутентичный текст положений Хартии см. на веб-сайте Совета Европы по адресу: <http://conventions.coe.int> (договор №. 148)

გაგებისა და ტოლერანტული დამოკიდებულების ჩართვა და ასევე წახალისოს მასმედია ამავე მიზნების მისაღწევად.

რუსული ენის მიმართ პოლიტიკის განსაზღვრისას, საქართველო მხედველობაში მიიღებს ამ ენაზე მოლაპარაკე ჯგუფების საჭიროებებსა და მათ მიერ გამოთქმულ სურვილებს. აუცილებლობის შემთხვევაში, საქართველოს მიერ წახალისდება ისეთი ორგანოების შექმნა, რომელთა მიზანია ხელისუფლების ორგანოებისათვის რჩევების მიცემა რუსულ ენასთან დაკავშირებულ ყველა საკითხზე.

ენის ეს გზამკვლევი წარმოადგენს რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტიის იმ დებულებებს გამარტივებული ფორმით, რომლებიც მოხსენიებულია საქართველოს პარლამენტის დეკლარაციის პროექტში “რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტიის” რატიფიკაციის შესახებ. ეს დოკუმენტი მომზადდა 2013 წლის ივნისში „რეგიონული და უმცირესობათა ენების შესახებ ევროპული ქარტიის“ თაობაზე საქართველოს ვალდებულებების შესრულებასთან დაკავშირებით შექმნილი უწყებათაშორისი კომისიისა და ევროპის საბჭოს ექსპერტების მიერ. ქარტიის სრული ავთენტური ვერსია შეგიძლიათ იხილოთ ევროპის საბჭოს ვებ-გვერდზე: <http://conventions.coe.int> (treaty No. 148)

Как член русского национального меньшинства, Вы можете также воспользоваться Рамочной конвенцией по защите национальных меньшинств. Этим договором государство способствует созданию условий, необходимых принадлежащим к национальным меньшинствам лицам для сохранения и развития своей культуры и важнейших элементов своей идентичности (языка, религии, традиций и культурного наследия), и защищает таких лиц от ассимиляции. Рамочная конвенция гарантирует право использования языка меньшинства в общественной жизни и распространяется на такие аспекты, как наличие учебников, право на создание и осуществление деятельности частных образовательных и учебных заведений, право использования имен и указания названий улиц на языке меньшинства, право публичного размещения частных вывесок на языке меньшинства, активного участия в общественной жизни (включая общественные организации) и заключение соглашений о защите меньшинств с другими государствами.

თქვენ, როგორც რუსული ეროვნული უმცირესობის წარმომადგენელი, ასევე სარგებლობთ ეროვნულ უმცირესობათა დაცვის შესახებ ევროპის საბჭოს ჩარჩო კონვენციით. ამ ხელშეკრულებით, სახელმწიფო ხელს უწყობს შესაბამისი პირობების შექმნას ეროვნული უმცირესობების წარმომადგენელთათვის, რათა მათ შეინარჩუნონ და განავითარონ საკუთარი კულტურა და მათი იდენტობის ძირითადი ელემენტები (ენა, რელიგია, ტრადიციები და კულტურული მემკვიდრეობა) და იცავს ასეთ პირებს ასიმილაციისგან. ჩარჩო კონვენცია იცავს საზოგადოებრივ ცხოვრებაში უმცირესობის ენის გამოყენების უფლებას და იგი ვრცელდება ისეთ ასპექტებზე, როგორცაა სახელმძღვანელოების ქონა, კერძო საგანმანათლებლო და პროფესიული მომზადების ცენტრების შექმნისა და მართვის უფლება, სახელების გამოყენებისა და ქუჩის დასახელებების უმცირესობის ენაზე განთავსების, კერძო ხასიათის წარწერების უმცირესობის ენაზე გაკეთების უფლება, საზოგადოებრივ ცხოვრებაში ეფექტური მონაწილეობა (მათ შორის არასამთავრობო ორგანიზაციებში) და სხვა სახელმწიფოებთან უმცირესობათა დაცვაზე ხელშეკრულებების გაფორმება.

Европейская хартия региональных языков или языков меньшинств - это конвенция Совета Европы в поддержку языков меньшинств, традиционно используемых в той или иной стране. Данное Языковое руководство содержит предусматриваемые европейской Языковой хартией меры стимулирования, которые Грузия намерена воплотить применительно к русскому языку.

Чтобы узнать больше о Европейской хартии региональных языков или языков меньшинств посетите наши веб-сайты:

coe.int/minlang
coe.int
coe.ge

Совет Европы является ведущей организацией на континенте в области прав человека. Он включает в себя 47 стран, 28 из которых являются членами Европейского Союза. Все страны-члены Совета Европы подписали Европейскую конвенцию о правах человека – международный договор, призванный защищать права человека, демократию и верховенство права. За применением Конвенции в государствах-членах следит Европейский суд по правам человека.

რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტია წარმოადგენს ევროპის საბჭოს კონვენციას, რომელიც ხელს უწყობს იმ უმცირესობათა ენების დაცვას, რომლებზეც ტრადიციულად საუბრობენ ქვეყანაში. მოცემული ენის გზამკვლევი მოიცავს ენების ევროპული ქარტიით გათვალისწინებულ ხელშეწყობის იმ ღონისძიებებს, რის გამოყენებასაც საქართველო აპირებს რუსულის მიმართ.

რეგიონული ან უმცირესობათა ენების ევროპული ქარტიისა და ევროპის საბჭოზე დამატებითი ინფორმაციისათვის გთხოვთ, ეწვიოთ ჩვენს ვებ-გვერდებს:

coe.int/minlang
coe.int
coe.ge

ევროპის საბჭო არის ადამიანის უფლებათა მოწინავე ორგანიზაცია კონტინენტზე. იგი 47 წევრი სახელმწიფოსაგან შედგება, რომელთაგან 28 ევროპის კავშირის წევრია. ევროპის საბჭოს ყველა წევრმა სახელმწიფომ ხელი მოაწერა ადამიანის უფლებათა ევროპულ კონვენციას – ხელშეკრულებას, რომელიც გამიზნულია ადამიანის უფლებების დემოკრატიისა და კანონის უზენაესობის დასაცავად. ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო ზედამხედველობს კონვენციის შესრულებას წევრ სახელმწიფოებში.

RUS
KAT

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE